Évtizedek szenvedése a filmvásznon
2016.04.07, Csütörtök

Megjárta a szovjet börtönöket, éveket töltött egy szibériai munkatáborban, szökni próbált, gerincen lőtték - megrendítő és példamutató Keményfi Béla sorsa. Életéről 1990-ben Sára Sándor készített tabu döntögető dokumentumfilmet, amelyet a GULÁG Emlékév jegyében szerda este a kaposvári közönség is láthatott. A vetítést az alkotás főszereplője már nem élhette meg, két héttel ezelőtt ugyanis Keményfi Béla 87 éves korában elhunyt.

Keményfi Béla:
Körülbelül 300 méterre jutottam a saroktól, amikor egy ütést éreztem a jobb oldalamon és elterültem.

Keményfi Bélát 16 évesen orosz katonák hurcolták el, kihallgatásra pedig Nagykanizsára vitték. Társaival együtt próbált megszökni, amikor gerincen lőtték. Másfél órán át feküdt a földön, mire három kamaszlány rátalált.

Keményfi Béla:
Fölemelték a lábamat, meg a karomat, éreztem, hogy a két karom, meleg nedvességben van, a két kezem inkább. Tudtam, hogy valahol vérzek, de nem tudtam, hogy hol. Fölemeltek és a gerincem szétszakadt, s mondtam neki, hogy fogják meg a gerincemet emeljék fel, mert szétszakad. Láttam a lány ruháját az csupa vér volt, amikor így megemelt a gerincemnél fogva.

Ezzel azonban nem értek véget Keményfi Béla megpróbáltatásai, hiszen a műtőasztalról hurcolták el, vonatra tették és a Szovjetunióba vitték, 10 év börtönt kapott. Négy év után tanult meg a térdén járni. Ekkor került az északi sarkkörön túlra, öt tranzitbörtönt járt meg. Sztálin halála után a Bajkál-tó melletti lágerbe szállították, ahonnan csak 1953-ban térhetett haza. A megrendítő életútról a Kossuth-díjas Sára Sándor még 1990-ben Te még élsz? címmel készített dokumentumfilmet. A GULÁG Emlékév jegyében szerda este Kaposváron a Szivárvány Kultúrpalotában is bemutatták az alkotást.

Szita Károly, polgármester, Kaposvár:
Ma tehát kerekesszékével nem lehet itt, a róla készített 1990-es film vetítésén, de magam biztos vagyok benne, hogy itt van velünk meggyötört teste nélkül a mindig ragyogó lelkével.Keményfi Béla jelleme és embersége példa mindnyájunk számára, helytállásával hitet tett az emberi méltóság és a szabadság eszméje mellett.

A főszereplő, Keményfi Béla már nem érhette meg a kaposvári vetítést, élete azonban ma is példa - erről is beszélt a vetítés előtt stúdiónkban Sára Sándor. A Kossuth-díjas filmrendező, aki a forgatás megrázó pillanatait is felidézte.

Sára Sándor, Kossuth-díjas filmrendező:
Meg kell mondjam, hogy mindnyájunkat padlóra küldött ez a történet, mert hihetetlen, amit ez az ember, Béla átélt, amin keresztül ment és amilyen akaraterővel visszahozta magát.

Szakály Sándor történész stúdiónkban hangsúlyozta: hiánypótlóak ezek a filmek, hiszen tabukat döntögető módon, az igazságot feltárva mutatják be a szovjet börtönökbe és a szibéria munkatáborokba szállítottak szenvedéseit.

Szakály Sándor, történész:
S, ezek, akik hadifogságba kerültek, vagy Malenkij robotosként kikerülnek számos esetben elítélik őket a szovjet katonai és nem katonai bíróságok. Mondván, hogy bűncselekményeket követtek el a Szovjetunió ellen, ezért őket 25 év javító-nevelő munkára ítélik, amelyet nekik egy javító-nevelő táborban kell letölteni, s ezekből lettek az úgynevezett Gulág-táborok, amelyek behálózták az egész Szovjetuniót.

Feltételezések szerint Sztálin rémuralma alatt körülbelül 20 millióan haltak meg a táborokban. Magyarországról pedig 600 000 embert deportáltak kényszermunkatáborokba. Közülük 200 000 sosem tértek haza. A Gulág Emlékév jegyében a következő hetekben további Sára-Sándor filmeket is megnézhetnek a kaposváriak a Szivárvány Kultúrpalotában.

(Somogy TV, Híradó)